

Vinterlig i Vangsåsen.

Av Odd Hopp.

Etter hvert som bilene med deltakere, arrangører og tilskuere ved morgengry søndag 21. september åt seg oppover åsene i Vangsbygda, ble arrangørenes ansikter like bleke som det hvite teppe som bredte seg utover veien og flatene, da de flere meter over havet ga nedbør i form av snø. Stillet overfor det faktum at flere hundre dagsverk nedlagt av arrangørene og over 10 000 kroner betalt i reiseutgifter av 148 deltakere skulle være bortkastet, angret værgudene og skrudde

den nødvendige omdreining på varmekrana. Mesterskapet for menn 1952 ble heldigvis ikke et løp etter merket løype i snøen.

God mottakelse lørdag ettermiddag på Hamar og innkvartering på Ungdomsherberget og ymse steder rudt om i Vang, ga løfte om gjennomtenkt og godt arrangement. Selv den nødvendige forsinkelse på bilturen oppover søndag morgen hadde arrangørene sørget for, så ankomsten til samlingsstedet ved Bringebuset i Åstaelvas dalføre skjedde nøyaktig etter den oppsatte plan.

Samlingsplassen langs en skogsvei ga mer inntrykk av Armfeldts tilbaketog over Rørosvidda enn et vanlig o-løp. Improviserte bål med hutrende små grupper rundt, greidde ikke å tine opp stemningen helt, så de vanlige historier og fin-

Løpslederen og formannen i Vang IL, Kristian Busterud, har grunn til å smile fornøyd. Alt gikk knirkefritt.

De luftige «garderobene» åpne i Vangsåsen ble ennå luftigere i den våkalde morgentimen før start. Men som vanlig tok man til takke med forholdene slik de var og innrettet seg deretter. Norgesmesteren av 1949, Ole Skramstad, tar en siste tork av «undersåttene», mens Anders Lunde (stående med lue) og Per Wang (med hoftefest) akkumulerer litt varme de også.

ter løpere imellom ble en isfront isteden. Mange sendte vemodige tanker til varme klær lagt igjen hjemme i tillit til det vakre høstværret den siste tiden. Mange fikk nok også høve til å angre sin lettsindige påkledning etter hvert som de mange kilometer på den kalde bakken ga mye stivhet og krampe. Dyre minutter ble derved tapt unødvendig.

Kartet er utlevert, tidtagere sjekker opp, det bærer i vei ut i NM-løypa av 1952. God tur!

Kartet som ble utlevert 5 min. før start, viste et flatt og sannsynligvis lettløpt terreng i hellingen opp mot Raufjellet, hvor for øvrig også Birkebeinerløypa vanligvis passerer. 5 min.-fristen til å bli fortrolig med en noe uvant karttype som et skogskart i 1:25 000 og 10 meters ekvidistanse, var for kort. Løperne burde fått minst 10 min. til å bli litt fortrolig med kart, målestokk m. v. før de kastet seg ut i kampen om Gullmedaljen. Som så ofte i den senere tid på spesialkart, var stiene tatt ut og komplettert med enkelte andre detaljer som f. eks. en inntegnet setervold like før 1. post. Kartet viste seg godt og rikt på detaljer og muliggjorde postplaseringer av høy kvalitet. Dette var desidert et handicap for Trøndelagsløperne som er mer «grovminded» og likeså

Et mesterskap gir alltid en noe mer nervøs stemning enn vanlige løp, det er tydelig at det står noe ekstra på spill. Riktignok vinner aldri noen outsider i et NM i orientering; fordi den kretsvisе uttaking ikke lar noen av dem få bli med. Selv om bare de beste er med, vil en alltid kunne si blant iallfall hvilke 10—15 løpere mesteren blir å finne. Å tippe *helt* rett er vanskelig, da jo mange forhold spiller inn og influerer på de sekunder som skiller den beste fra de andre.

Innkomsststedet på Bringebusetra. Odd Hopp krysser Åsta-elva i forgrunnen. Holder planke-kloppen tro . . . ?

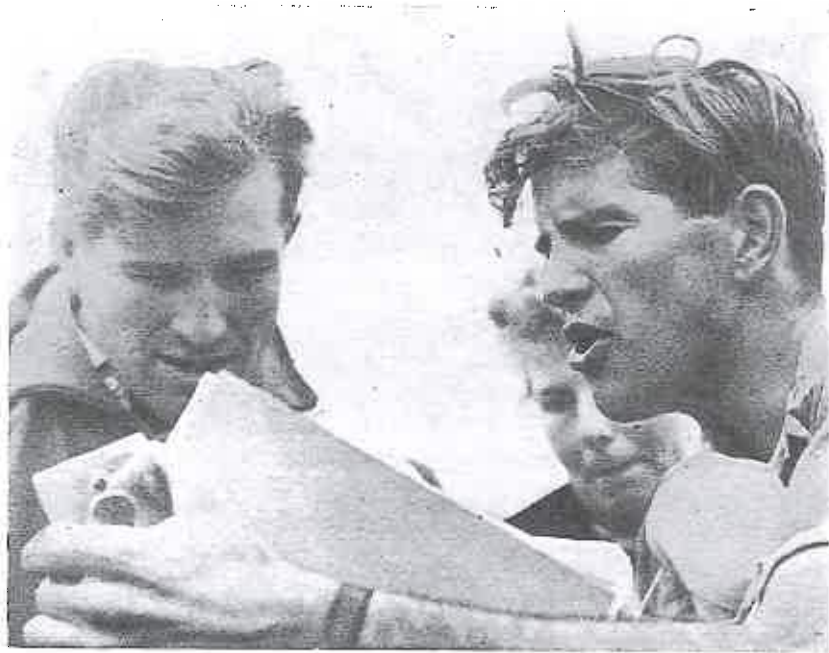
Det var folksomt, men etter omstendighetene tyst ved flagget på dagens 8. post. «Press section» bygger seg bakerst tilv.

Vestlandsløperne, som også kom til kort på flatlandet, selv om dagens terreng lå helt oppe i tregrensen.

Løypa var i stil med «siste mote», lange strekk til å begynne med og så «paradishopping» til slutt når kroppen er sliten og hue trøtt. Kartets store nøyaktighet og det flate lende ga stor fart, hva også vinnerens km-tid: 8 min. 8 sek. pr. km viser. «Idealtiden», alle de beste etappetidene sammenlagt, var 1.22.22, som gir 5 min. 53 sek. pr. km.

Startstrekket med 1. post «en kojetoimt på vestsiden av en bekk» var nok ikke så vanskelig, men det oppjagede tempo i begynnelsen satte mange utenfor allerede før det riktig var begynt. Annen etappe til 2. post «et grøftesammenløp» var nærmest en avledning for å få utgangspunkt til 3. post, «liten gjenvokst myr», som var av de vanskeligere. Så kom langstrekket hvor faktisk mye av løpet ble avgjort; nesten 4 km fram til et bekkesammenløp. Det var klok politikk å holde seg fast i de store myrene, telle bekkene, og bry seg mindre om smådetaljer til en kom i nærheten av posten. Etappetider fra 25 til 78 min. viser at løpsferdigheten er høyst forskjellig hos deltakerne, selv om nok noen hadde vansker med posten også.

En «underjordisk post» er sjelden her i landet, men 6. post var

Også 11 bekker å passere fra 3. til 4. post a' gitt! — Norgesmesteren av 1952 Jon Fossum konfererer kart og beregning med tvillingbror Ole Hannibal.

faktisk en forsenkning i terrenget og hadde nok vært vanskelig, hvis ikke 5. post på en liten myr var blitt lagt like før, så strekket ble ganske kort. Skrålia fram til en lur kojetoimt som 7. post var som vanlig ved slike strekk vanskelig. Så ble det lettere til 8. post (en myr), mens kortstrekken på slutten ga mange problemer. Ikke minst kollen på 9. post.

En av årets sterke navn, Arne Kitterød, startet først og presterte det kunststykket å lede det meste av løpet og komme først i mål også. Det er opplagt en bakdel å starte først, så det er et spørsmål som bør overveies om ikke de beste fra hver krets bør «seedes» (som i internasjonale skirenn), for at ikke de skal settes ut av spillet på grunn av uheldig startnummer.

Innkkomsten på setervollen hadde samlet en liten, men entusiastisk forsamling tilskuere i vinterværet. I stil med været ordnet redaktør

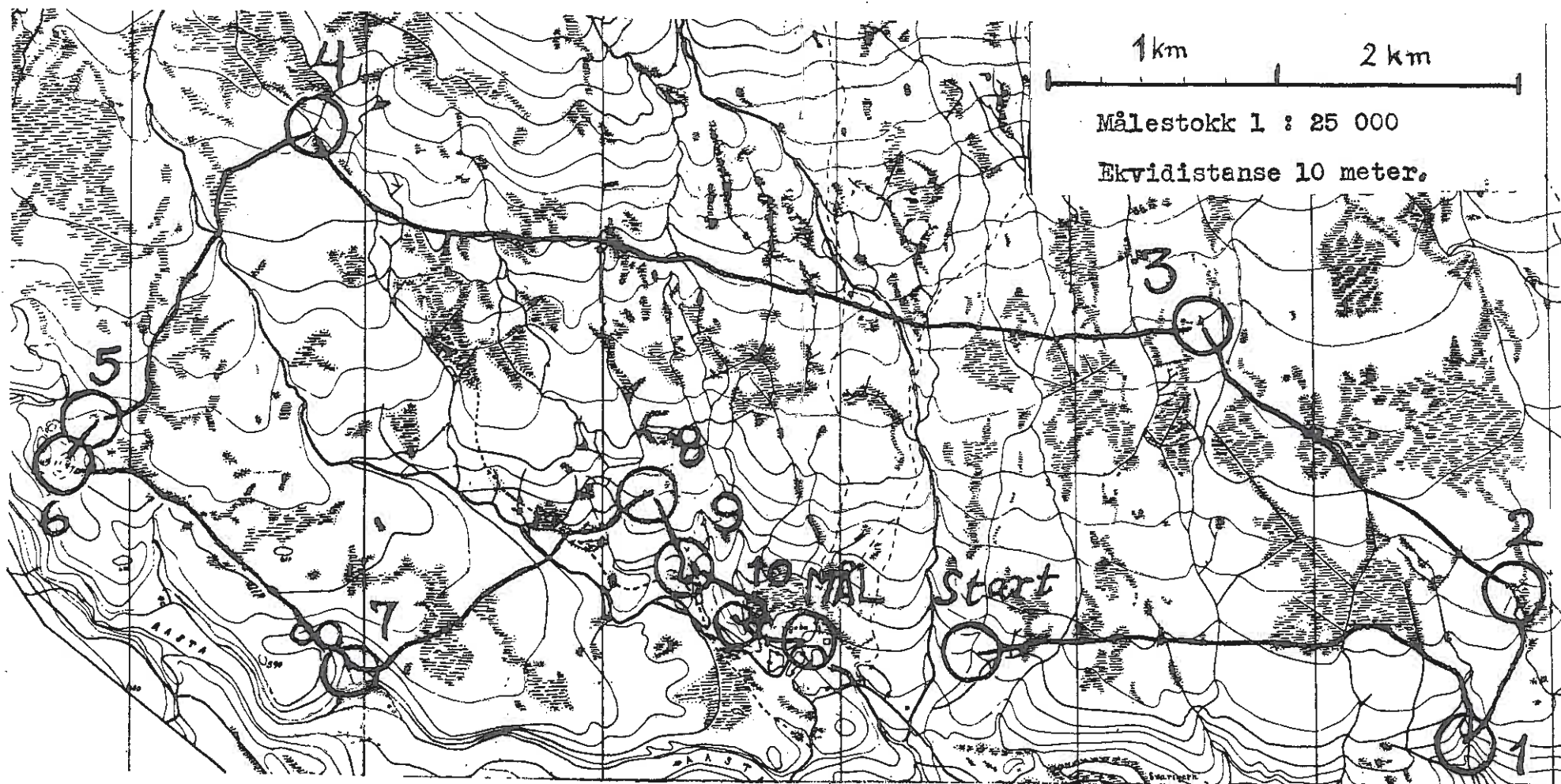
Skjegstad fra Hamar, kjent og trenet fra mange skøytelep og rundetider og tabeller, riktig spenning ved hjelp av mellomtider fra løypa og raske utregninger om hvorledes de forskjellige lå an — til enhver tid.

Mellomtidene brakte melding om mange overraskelser i positiv og negativ retning om favorittenes innbyrdes plasing. Men meldingene fra 3., 4. og 8. post ga iallfall spenning ved inkomsten. Den «uheldige mann» denne gang var Per Dahl, Nordstrand, som stormet over mål temmelig tidlig med god tid og faktisk var Norgesmester en stund. Inntil siste post som hadde hørt meldingene ved mål, meldte fra at han ikke hadde vært der! Det var merkingen fra siste post inn til mål som hadde dradd ham unna. Mester hadde ikke Dahl blitt likevel, men en god plasing gikk han glipp av. Synd for en god løper, som dog tok det med sitt vanlige smil.

En hånd inn fra venstre (vinneren Jon Fossum's) forbi dagens sensasjonsmann Kjell Ludvigsen (nr. 2) og mot bronsemedaljevinneren Kaare Opsahl, som sant å si — men ganske unødvendig — ser litt mellomfornøyd ut . . .

(Forts. side 75, nederst.)

Jon Fossum: MITT EGET SYN PÅ SAKEN

Som ved tidligere mesterskap fikk vi kartet kort tid før start, og terrengetypen var kanskje mer ukjent for de fleste enn vanlig. Været gjorde det naturlig å ta

påkledningen opp til revisjon, men jeg valgte å løpe i vanlig utstyr.

På grunn av kartets og terrengets beskaffenhet valgte jeg å gå

meget sikkert og ikke ta noen sjanser til første post. Det så greit ut å finne koia via de store myrene og ned langs bekken. Det gikk fint etter planen. På grunn av veivalget mitt fikk

jeg med en gang kjennskap til at myrene var konturløse og at terrenget var flatt og uoversiktlig. Dette gjorde sitt til at jeg iallfall til å begynne med gikk så sikkert som mulig.

Ann en post tok jeg ved å gå på kompasset litt sydlig til jeg traff grøfta. Jeg fulgte så denne opp til flagget. Det hadde gått fort og greit dit og jeg begynte å føle meg sikker, for jeg syntes jeg hadde fått «tak» på terrenget og kartet. Treff på de første postene øker alltid selvtiliten.

Til tredje post, den lille myra, valgte jeg å få kontakt med den lille myra lenger nord. Jeg fant heldigvis lett bekken og bekkemøtet, som var lite markert, og tok posten på kompasset.

På denne posten fikk jeg øye på Tande som hadde hatt en lei bom på denne lille myrposten. Planen for det neste lange strekket til 4. post ble å få kontakt med det store myrkomplekset som lå foran den bekken posten var plassert i. Jeg skjønnte at det ikke kunne være noen mening å følge med i alle detaljer på dette lange strekket. En fikk løpe på og «ta seg inn» nærmere posten. Vi løp på kompasset mot de store myrene, og farten ble straks satt på topp. Den fine skogbunnen innbød til å holde stor fart og Tande ville naturligvis ta igjen de tapte minutter. Etter å ha passert den store bekken midtveis, begynte vi å holde teling og kontroll med bekkene vi passerte.

Myrene forsøkte vi derimot ikke engang å holde greie på. Bekkene fikk vi imidlertid til å stemme fint og vi kom akkurat i overkant av de store myrene vi skulle ha kontakt med etter planen. Og i gleden over dette gikk løpingen opp langs bekken til posten lett. Jeg syntes jeg hadde vært meget heldig hittil, og Tande mente at jeg absolutt hadde vindersjanser. Jeg bestemte meg til å ikke ta noen sjanser og holde konsentrasjonen på topp.

Til 5. post løp jeg over den store myra før bekken, derpå kompasskurs over bekken til myr med bekeutløp. Siden holdt jeg kontakt med myrene og grøftene til jeg tok ut kompasskurs i sydenden av myra nordøst for posten.

6. post, «stor grop i bakken» var grei. Over til 7. post valgte jeg å løpe via de store myrene litt nord for kompasskursen. Da jeg mente jeg snart skulle komme ned i draget som skulle føre ut til posten, falt jeg riktignok ned i et markert drag hvor det i bunnen lå to vannputter. Jeg syntes de kom litt fort på, tenkte i farten at det måtte være myra ved koia som var oversvømmet, og ble derfor lurt til å lete etter koia i noen

små drag opp for puttene. Tanken streifet meg at kanskje kartet her ikke var helt korrekt. Grunn til dette hadde jeg ikke merket, men det kunne jo tenkes. Etter noen minutters leting, kikket jeg nærmere på kartet og fant heldigvis ut at posten i virkeligheten skulle ligge meget nær den store Åstaelva. Og brusert fra den hørte jeg ikke engang der jeg lette. Jeg raste derfor ut draget og rett i flagget. Jeg hørte her i farten at jeg visstnok hadde best tid på forrige post. Etter min bom på denne posten ble jeg ikke akkurat roligere av den opplysningen. Det ble bare tid til en halv kopp sukervann, for de tapte minutter skulle tas igjen. Jeg skjønnte nå det nærmet seg mål, og ga den ork jeg hadde igjen opp skråningen og over myrene til 8. post. Myra så skummel ut så liten den var, men jeg fikk kontakt med myra med stien over på den andre siden av bekken, og fant den i kompasskursen fra denne.

Til 9. post, den lille kollen,

tok jeg sjansen og løp på kompasset. Jeg sklei forbi på østsiden og havnet helt nede ved den store bekken. Det var visst ikke meget igjen av konsentrasjonen nå. Jeg hadde ikke engang tid til å tenke. I farten hadde jeg ikke lagt merke til at den tynne streken foran posten var ren bekk. Jeg trodde det var en kote, og da jeg passerte bekken fikk jeg den ikke til å passe. Som sagt var tiden alt for knapp. Det er i slike øyeblikk en mister hodet. Jeg tror jeg besøkte alle de småkoller som var rundt der, før jeg endelig tok meg sammen og fulgte bekken opp og fant flagget.

Inn til siste post tok jeg ingen sjanser, men løp om den store myra og ble oppfanget av snitslingen. Jeg trodde helt sikkert at jeg hadde mistet for meget tid på mine bomber til å kunne bli best, men da jeg løp over setervollen mot mål skjønnte jeg, at jeg iallfall til da lå best an for gullet.

Jon.

(Forts. fra side 71.)

løpt så godt at utregneren hadde plusset på en time ved første mellomtid, slik at Jon derved faktisk var blitt avskrevet. Spenningen ved mål ble hektisk, ikke minst hos nåværende og framtidige medlemmer av Fossumfamilien. Jon sørget selv for det dramatiske høydepunkt ved en bom på «nest siste», men kom likevel i god tid til å sikre

seg et fortjent mesterskap. Han var ikke bare den beste den dagen, men desidert den beste løper i hele sesongen sammenlagt. Så noen verdigere Norgesmester av 1952 kunne det ikke bli.

Vang IF's arrangement var prikkfritt på alle måter og kan trygt få attesten «det beste mesterskap etter krigen». Det er bare synd værgudene ikke gjorde sitt, så hadde det hele blitt alle tiders.

Etter 2—3 timer i kaldt vær, ble det friluftsbad i bekken. En kunne være fristet til å ønske at bevilgende myndigheter kunne få være til stede for å se på virkelige «amatører» som ikke stiller store krav, men tar forholdene som de er og med godt humør. Etter den kalde dukkert smakte selvsagt lapskaus og varm kaffe godt, mens en ventet på premieutdelingen.

En studie av premielisten forteller at av 120 fullførende fikk 46 premier og av disse gikk 18 til Stor-Oslo, som nok derved fremdeles holder stillingen. I kampen om Aftenpostens pokal for beste resultat sammenlagt etter 5 år, er etter tredje året fremdeles 29 løpere med og Jon Fossum i spissen. Det er for øvrig interessant å legge merke til at de 9 første alle senere kom på landslaget. En uoffisiell utregning av beste 3 manns-lag i årets NM ga denne rekkefølgen: Nydalen, Stabekk, Asker (familien Fossum), Hasle, NTHI.

Så kom snøen igjen og utslettet alle spor, men deltakere og alle som var til stede har tilbake et nytt, godt o-minne, det vellykkede mesterskap 1952.

Victoria Hotell

ARENDAL

Sentralbord 2063

RESULTATLISTE VED NM I ORIENTERING FOR MENN 1952

Arr.: Vang Idrettslag, o-gruppen.

1. Jon Fossum, Asker	15	5	14	25	10	1	18	11	9	4	1.54	1.53.54
2. Kjell Ludvigsen, Horten	17	6	15	32	9	2	14	12	4	4	1.46	1.56.46
3. Kåre Opsahl, Stabæk	20	6	16	30	9	2	14	12	3	4	1.48	1.57.48
4. Harry Tand, Nydalen	19	4	23	26	10	1	18	11	9	4	2.06	2.07.06
5. Knut Berglia, Eiker Ski og Ball	17	4	15	38	12	2	14	12	8	4	1.55	2.07.55
6. Eivind Wang, Koll	20	5	22	34	10	2	14	12	3	4	2.05	2.08.05
7. Finn Bakke, NTHI	21	6	17	37	10	1	13	15	2	4	2.12	2.08.12
8. Jonny Brager, Hasle	16	4	15	30	13	5	18	12	8	6	1.50	2.08.50
9. Per Wang, Skautroll	17	5	14	42	11	2	13	14	6	4	2.00	2.10.00
10. Henry Tangen, Østmarka	18	4	29	36	8	2	14	12	3	4	1.44	2.11.44
11. Hjalmar Tolpinrud, Vikersund	18	6	17	40	13	2	16	12	3	3	2.18	2.12.18
12. Torkjell Sollie, Nydalen	17	5	15	48	15	1	12	12	3	3	1.22	2.12.22
13. Ludvik Stinnesen, Grefsen	22	5	20	37	10	2	14	14	3	3	2.24	2.12.24
14. Arne Belsås, Sturla	17	5	15	40	11	1	13	24	3	4	1.26	2.14.26
15. Terje Fossum, Høgda	15	5	15	33	13	1	15	12	20	4	2.01	2.15.01
16. Tor Jakobsen, Raufoss	17	5	25	35	16	2	15	12	3	4	2.02	2.16.02
17. Hans Vermedal, Storm, Skien	19	5	22	34	13	1	15	13	3	9	2.33	2.16.33
18. Anders Lunde, Sarpsborg	16	5	15	40	24	1	13	11	5	5	1.48	2.16.48
19. Kåre Nesbakken, Hasle	17	19	23	32	10	1	14	10	5	4	1.51	2.16.51
20. Sigurd Moen, Storm, Skien	18	6	17	37	11	3	18	14	8	4	1.38	2.17.38
21. Jostein Nilsen, Våset	19	10	22	37	10	1	15	15	2	5	1.48	2.17.48
22. Brynjulf Forseth, Steinar	15	4	15	53	9	1	16	14	7	2	1.56	2.17.56
23. Ole Sverre Moss, Slåstad	17	4	29	33	11	2	15	19	4	2	1.50	2.18.50
24. Arne Brennhagen, Snertingdal	17	4	21	39	16	1	15	13	7	5	2.10	2.20.10
25. Knut Valstad, Opsal	22	3	30	33	9	1	16	12	8	4	2.15	2.20.15

26. Ragnar Huse, Vestmarka	2.22.25	63. Thorleif Ramberg, Båstad	2.41.38
27. Leif Røse, Åsen IL	2.22.55	64. Edgar Myhrvold, Hamar	2.41.57
28. Åge Skedsmo, Hadeland	2.23.20	65. Kristoffer Fevik, Åsen	2.42.40
29. Olaf Johanson, Gjøvard	2.23.26	66. Olav Langleite, Alvdal	2.42.41
30. Gunnar Hermansen, Nyd.	2.23.29	67. Erik Kraft, Vestmarka	2.43.50
31. Ivar Elsveen, Oslo Ørn	2.23.43	68. Karl Bergersen, Skotterud	2.46.48
32. Arne Adolfsen, Nydalen	2.24.06	69. Per Ragnes, Porsgrunn	2.47.22
33. Arne Kitterød, Halden	2.24.14	70. Egil Neby, Hamar	2.48.27
34. Erling Sandberg, Nordstr.	2.24.26	71. Willy Lorentzen, Oslo T	2.48.55
35. Arne Stubberød, Storm Sk.	2.25.50	72. Arne Kjølberg, Oslo Turn	2.49.10
36. Robert Devold, Stabæk	2.26.00	73. Steffen Steffensen, Halden	2.50.19
37. Ole Skramstad, Eiker S&B	2.26.18	74. Ole P. Myrli, Løten	2.50.41
38. Olaf Røtterud, Nydalen	2.27.12	75. Sverre Mangerud, BUL	2.50.51
39. E. Halvorsrud, Vestmarka	2.27.45	76. Finn Skedsmo, Hadeland	2.52.38
40. Arvid Fossum, Asker	2.27.46	77. Osk. Andersen, Ham-Kam	2.53.40
41. Arne Mosberg, Varild IL	2.27.53	78. Kjell Staxrud, Oslo-Ørn	2.54.08
42. Ragnar Johansen, Gjøvard	2.28.29	79. Elling Blakstvedt, NTHI	2.54.20
43. Martin Venberget, Brandv.	2.28.54	80. Lars S. Birkeland, Gneist	2.59.49
44. Alf Brentebraaten, IF Liv	2.29.28	81. Asbjørn Halseth, Oslo-Ørn	3.01.23
45. Yngvar Gotås, Nordstrand	2.29.37	82. Hans Løken, Hadeland	3.02.45
46. Arne S. Åseth, Ham-Kam.	2.32.22	83. Odd Rennemo, Ronglan	3.04.03
47. Helge Råholt, Snertingdal	2.32.48	84. Knut Torp, NLHI	3.04.59
48. Kai Langbeck, Oslo-Speid.	2.33.34	85. H. Chr. Støkken, Hamar	3.06.16
48. Roar Kjelsen NTHI	2.33.34	86. Gunnar Thorud, L.ham.	3.06.27
50. Lars Haider, Stabæk	2.33.44	87. Arne Nesbakken, Hasle	3.07.53
51. Helge Lunde, Varteig	2.33.57	88. Rolf Engh, Nittedal	3.08.00
52. O. J. Kvam, Lyn Oslo	2.34.05	89. Roald Nydal, ATI	3.08.07
53. Odd Brevik, Freidig	2.34.25	90. Jon Haukeland, Fana	3.08.30
54. Egil Kristiansen, Vikersund	2.34.31	91. Jan Olav Reiter, Viking	3.10.31
55. Ivar O. Formo, Lyn Oslo	2.36.00	92. Arne Brodal, Eidsvåg	3.10.55
56. Bom Elsveen, Oslo-Ørn	2.36.22	93. Aimar Lundal, Start	3.11.02
57. Magnor Antonsen, Wing	2.36.25	94. Rolf Lambach, Fana IL	3.12.28
58. Bjarne Mathiesen, Wing	2.37.18	95. Ole Lien, Brandval	3.15.12
59. Reidar Haven, Varteig	2.39.42	96. Louis Larsen, ABK	3.15.25
60. Leif Myrvold, Vallset	2.39.43	97. Leif Hammartrø, Viggja	3.20.51
61. Ole H. Fossum, Asker	2.40.45	98. Arnt Antonsen, Jevnaker	3.21.00
62. Arve Raaholt, Nordstrand	2.41.08	99. Martin Dreng, Kjølling	3.21.44

Og så var det til å gruble litt da! (Kongsvinger IL's løp.)